

SOS CAIZA

PB-PP
BELGIE(N)-BELGIQUE

Afgiftekantoor:
8000 BRUGGE
Toelatingsnummer:
P209.039

Maaltijd
29 januari 2023

► pagina 11

Beeld Advocatē Art - Tricia Harrison

Zalig Kerstmis - Gelukkig Nieuwjaar

46ste jaargang - december 2022 / Driemaandelijks tijdschrift

TEN GELEIDE

Geen schatten wensen wij je maar dit:
stilte die heilzaam is,
licht dat voor je uit blijft gaan,
oorden van menselijkheid
en hoop die groeit
wanneer je ze blijft delen.

Kris Gelaude

Beste lezer,

Op de cover van het vorige nummer stelden wij u enthousiast het roboticaproject voor. Enkele pagina's verderop leest u het vervolg van dit verhaal. Ik kan u nu al verklappen dat het heel gunstig evolueerde met onvergetelijke ervaringen voor de deelnemende leerlingen en hun leraar! Bij de daadwerkelijke publicatie vroegen enkele leden van het comité zich evenwel – en terecht – af hoe dit robotverhaal zou overkomen bij u, de lezers en schenkers? Een te verwachten reactie is dan: allemaal goed en wel, robots maken maar moeten wij dat steunen?

Of nog fundamenteler: waarom zouden of moeten we het project (nog) steunen?

De juiste toedracht van de robottoestanden vindt u in het artikel – dit kwam er dankzij de centen van de Boliviaanse staat die zo op informatica inzet. Diezelfde overheid geeft echter nog steeds geen werkingsmiddelen aan internaten zoals in Caiza. En laat dit nu net het grote verschil maken voor een kind uit de Andes, in de regio van Caiza. De afstand tot een school is veel te groot om dagelijks te voet af te leggen. Op internaat gaan is dus de enige optie om onderwijs te volgen. De ouders betalen wat ze kunnen en de rest wordt bijgepast met onze en dus uw steun. Daarbovenop streven we steeds naar kwaliteit en degelijkheid, iets waar Lieve Claeys van in den beginne op stond. De kinderen krijgen goed én voltijds onderwijs, eerder uitzonderlijk in een land waarbij de meeste scholen (uit het officiële onderwijs) maar halve dagen open zijn...Wij bieden hen ook goed en voldoende eten – op een lege maag kan je niet goed presteren en studeren. Tot slot bestaat ons comité hier in België uitsluitend uit vrijwilligers en zijn onze kosten minimaal – uw gift komt dus maximaal terecht.

En gelukkig kunnen wij op heel wat vrijwilligers rekenen! Zeker bij het pellen en maken van onze garnaalkroketten, die u misschien met Kerstmis of Nieuwjaar op de feesttafel serveert.

U vindt nog enkele sfeerbeelden of actiefoto's in dit nummer. Opnieuw hartelijk dank aan iedereen die meegewerkt heeft én kroketten besteld heeft.

Wij wensen u alvast een zalige kersttijd toe en een gezond en voorspoedig 2023!

Ludwig Vanderbeke

UIT HET DAGBOEK VAN LIEVE CLAEYS.

2 januari 1962

HIER EEN VERSLAGJE VAN ONZE 10 DAAGSE IN DE CAMPO.

Onze missie begon in de pletsende regen. Heel de dag hebben we huisbezoeken gedaan. Stel u geen Belgische stad voor, dicht bebouwd en goed bevolkt. Neen, veel huizen staan op meer dan een uur gaan van de baan af en dan vindt men er drie of vier samen. Zo hebben we toch 69 huizen bezocht. Dat zijn ongeveer 180 personen. Die huizen zijn evenmin paleizen: meestal één plaats met een heel klein deurtje, geen venster, een stenen verhoog binnenin met wat huden en lompen. Dat is het bed voor de hele familie. Er staan enkele aardn potten met mais. Dat is wat ze hoofdzakelijk eten. Er is geen huisraad en er staan geen meubels, niets. Als er af en toe vuur gemaakt wordt, dan gebeurt dit in een soort open haard gestookt met lamamest. Dan heeft men het wel wat warm maar de walmende rook maakt het onmogelijk om de ogen open te houden. En daarin wonen de mensen.

Dit doet nadenken. Dan nog zonder over de koude te spreken. We hebben heel veel regen en het is zeer koud. We zitten immers de hele tijd op 4200 en 4500 meter maar dat kan ons innerlijk vuur niet blussen. Gelukkig heb ik mijn bottines, dikke pulls en dikke sokken!!! Heel de dag door had ik vier dikke pulls aan en nog had ik het koud. Als je dan ziet hoe schamel de mensen en kinderen gekleed gaan dan rilt men reeds bij de gedachte alleen: kledingstukken geweven uit harde lama wol: één of twee stuks niets meer. Geen wonder dat de kindersterfte in de campo zo hoog is. Alleen de heel sterke blijven leven. Natuurlijke selectie... en nochtans ook de moeders van de campo houden zeer veel van hun kindjes, ook zij lijden hard onder het verlies van hun kleintjes.

Overall werden we met open armen ontvangen. Die indianen zijn doodgelukkig dat iemand zich met hen bezighoudt. Ze geven ons nu en dan een ei of een beetje melk van hun schapen. Dat is een hele schat voor hen en ze geven het met een hart gelijk een koekebrood. We informeerden naar de gezinstoestand. Verschillende zijn niet gehuwd voor de kerk omdat dit volgens hun traditie een feest vereist. Gezien ze geen geld hebben, huwen ze alleen burgerlijk en wachten verder tot later.

Veel heb ik niet kunnen vertellen. Negen van de tien mensen spreken alleen Quetchua en ik heb het nog niet verder gebracht dan tot een vijftal zinnen. Gelukkig zijn de andere katechisten goed thuis in die taal en we hebben steeds gewerkt twee aan twee. Meestal gaven we les op een binnenkoer en bij slecht weer in de huizen zelf maar dat was minder aangenaam. Elke dag geven we twee uur les. We zijn hier met vier koffers materiaal. Het is een hele expeditie! Tussenin laten we de kinderen en jonge mensen spelletjes doen. Ik heb elke les gepolycoëpiëerd. Gelukkig heb ik mijn alcoholduplicator (eenvoudig kopieerapparaat). Die is klein en kan ik meenemen. Zo heb ik veel tekeningetjes gemaakt voor die mensen die niet kunnen lezen en na elke les mogen ze die kleuren. Ge moest het gezien hebben: klein en groot, oud en jong gezeten op de grond met een lei (die we voor de gelegenheid ook hadden meegebracht) op de knieën kleuren met de tong uit de mond. Ach-

teraf kwamen ze doodgelukkig hun meesterwerk tonen ter goedkeuring. Er was waarlijk veel belangstelling. Een half uur voor de les luidden we met een grote bel die we uit onze kerk hadden meegenomen en ... ze kwamen allemaal. De mensen waren heel tevreden en het resultaat is dan ook niet uitgebleven. Twintig december was de "grote dag". Al heel vroeg stonden de indianen verzameld voor de school waarin we logeerden. Rond 12.30u begon dan de officiële plechtigheid. Monseigneur deed de mis in open lucht. Na de consecratie moesten we binnen vluchten door de regen. We zijn immers in het regenseizoen. De kapel was natuurlijk veel te klein voor al dat volk. Toch verliep alles tamelijk vlot. Achteraf hebben we voor allen die trouwden, hun eerste communie deden of gevormd werden cacao met koekjes gegeven. Aan de kinderen hebben we ook speelgoed uitgedeeld en de volwassenen kregen een kledingstuk.

Ik jeun me geweldig in de campo. En een stukje van ons hart is daar achtergebleven. Gelukkig is hier niet veel tijd over om over iets te dubben want we zitten steeds tot over onze oren in het werk.

Lieve. ▼

NIEUWS UIT CAIZA_

Aansluitend op het nieuws uit Caiza in het vorige nummer brengen we u een ongelooflijk verhaal.

Sinds enkele jaren organiseert de Boliviaanse regering olympiades voor wiskunde, biologie, scheikunde en natuurkunde. Sinds het begin van deze olympiades heeft het college Pablo VI van Caiza altijd winnaars gehad in de verschillende takken.

Dit schooljaar lanceerde de overheid het Nationale Robotica Toernooi. Alle colleges

konden een of twee teams van 3 studenten voorstellen met een leraar om hen te begeleiden. Elke groep kreeg een kist vol elektronische onderdelen en een programma om te downloaden op een tablet of smartphone. Voor de wedstrijd op departementaal niveau in Potosí konden de groepen naar eigen goeddunken een "robot" ontwerpen.

Zoals gemeld in het vorige nummer vergezeld de in poncho geklede robot de leerlingen van het college naar het "Chutillos"-festival in Potosí. Om de twee jaar dansen de studenten er de traditionele "Chillilin" dans. Het lijkt een beetje op een carnavalsoptocht. De twee groepen van het college Pablo VI in Caiza wonnen de eerste en tweede prijs. Geweldig! De winnende groep nam van 16 tot 19 september deel aan

het nationale toernooi in Sucre, samen met meer dan 630 jongeren.

Opnieuw kregen zij hardware en een programma waarmee zij een ballenraper en een sorteerrobot moesten maken. En het team van het college Pablo VI uit Caiza won de eerste prijs en een deelname aan het internationaal toernooi in Genève. Het bestond uit de leerlingen, Ismael Suyo Condori, Banesa Tuco Choquevilla en Magali Muruchi Choque. Zij werden begeleid door hun leerkracht Henry Zárate. De leerlingen konden het niet geloven (deze drie leerlingen komen net als hun leraar uit verloren dorpjes in de bergen). Ze hebben nog nooit een vliegtuig van dichtbij gezien en dit is waarschijnlijk het avontuur van hun leven!

Padre Julián gaf de volgende commentaar:

*De mensen waren verrast en verbaasd
dat uit een college van campesinos,
van de christelijke scholen en uit een plattelandsgebied,
de kampioenen kwamen om Bolivia in Genève te vertegenwoordigen...
Terwijl de anderen allemaal uit de steden kwamen en van rijke colleges...*

In de week van 26 september reisden zij naar La Paz voor een opleiding met specialisten van de AGETIC (Agencia de Gobierno Electrónico y Tecnologías de información y Comunicación), onderdeel van het Ministerio Presidencial.

Van 12 tot 17 oktober namen ze deel aan de "First Global Challenge ("robotica") in Pal-expo Genève (Zwitserland). Dit is een evenement om de aandacht te vestigen op en het promoten van het STEM (Science, Technology, Engineering en Mathematics) onderwijs in de wereld. Het resultaat was verbluffend; van de 196 deelnemende landen werd het Boliviaanse team uit Caiza vierde op slechts 1 punt van Mexico dat de bronzen medaille won. De reacties met felicitaties bleven dan ook niet uit.

Reactie van het bestuur van het autonoom departement Potosí.

Felicitaties aan de studenten en de leraar van het Colegio Pablo VI van Caiza "D", die deel uitmaakten van de delegatie van het Boliviaanse team, dat op de vierde plaats eindigde in de First Global Challenge, in Zwitserland, waaraan meer dan 190 landen uit de hele wereld deelnamen. Deze zondag was het hoogtepunt van dit internationale evenement. Bolivia staat op de 2e plaats in Amerika, na Mexico. Zonder twijfel een buitengewone deelname die ons geliefde land trots maakt. Felicitaties aan de kampioenen!

Felicitatie-tweet van de president van de Plurinationale staat Bolivia, Luis Alberto Arce Catacora.

Wij prijzen ons Boliviaans robotica-team dat geschiedenis schreef. Het eindigde op de 4de plaats van de 196 landen die deelnamen aan de First Global Challenge 2022, de belangrijkste robotica competitie ter wereld. En het haalde de op een na hoogste score van Amerika. Gefeliciteerd!

Ook wij feliciteren uiteraard het robotica-team uit Caiza. Het behaalde een ongelooflijk resultaat, des te meer omdat zowel de leerlingen als de leerkracht tot de meest achtergestelde bevolkingsgroep uit de campo behoren.

We zijn er trots op dat we trouw aan onze doelstelling onderwijs mogelijk maken voor de armsten onder de armen. Wij zijn blij dat het colegio Pablo VI de kans die de Boliviaanse overheid gaf met beide handen heeft aangegrepen. Het hele avontuur voor deze studenten en leerkracht werd volledig door de overheid bekostigd. ■

Enkele mededelingen van padre Julian

28 september: Vandaag steken we een kaars aan voor de novene van O.L.V. van de Rozenkrans die gevierd wordt op 7 oktober. Verder gedenken we ook dat het exact 60 jaar geleden is dat Padre Mestrio uit Beau-raing aangesteld werd als pastoor in Caiza. Straks op 4 oktober vieren we ook de 25ste verjaardag van het meisjesinternaat "Inter-nado Srta. Lia Claeys-Vernack", genoemd naar Lieve Claeys die 13 jaar terug plots overleed op 22 oktober.

10 november: De president van Bolivia komt vandaag op bezoek in Caiza. Hij zal de drie studenten en hun leraar, die in Zwitserland schitterden, begroeten. Zij zullen hem een brief overhandigen met het verzoek tot de bouw van een tinglado (overkapping ter bescherming tegen de U.V. stralen) in het college en de aanleg van een kunstgras bedekking op de cancha (sportveld).

11 november: De "Banda de Musica" van het college is eerste geworden in een wedstrijd tussen acht scholen. Die competitie vond plaats in Caiza. Ze behaalden een score van 91/100 ruim meer dan de tweede (85/100).

25 november:

Goedemorgen vrienden in België. Mijn gezondheid is iets meer verbeterd, maar nog steeds niet genoeg voor grote inspanningen en voor het werken zoals voorheen. Ik moet opletten

voor de hoogte en verkoudheden en medicatie blijven nemen. De littekens op de longen zijn er voor het leven. Ze noemen het fibrose. Over drie maanden moet ik terug voor een controle. Sinds maandag de 21ste zijn de priesters van het bisdom Potosi op geestelijke retraite in El Molino. Die eindigt vandaag. Vanavond vindt de priesterwijding plaats

van een oud-student van Caiza: Armin Franco Llanos Uño. Zaterdag celebreert hij zijn eerste eucharistieviering in Caiza om 11.00 uur. Sinds dinsdag 22 november zijn de leerlingen al met vakantie. Het was een verrassing dat de regering de lessen zo vroeg opschortte. Maar het is begrijpelijk vanwege de ernstige sociale problemen in het land. Reeds 35 dagen is er een staking voor onbepaalde tijd in Santa Cruz. Het is ernstig en de regering wil niet luisteren. Reden: o.a. volkstelling, nieuwe verdeling van parlementsleden...

Op zaterdag 10 december is er in het college de promotie van 39 nieuwe gediplomeerden... ■

GEIRNOARSVOECAIZA

**Het zit er weer op, de garnalen zijn gepeld, verwerkt in kroketten én zo goed als allemaal de deur uit!
Elk jaar gaat het vlotter en vlotter!**

Dat is natuurlijk dankzij de vele vorige edities, waar we telkens uit leerden en verbeteringen aanbrachten.

Maar zonder die vele helpende handen zou dit niet mogelijk zijn!

We gingen op zaterdag 1 oktober van start. Een 32-tal pellers die vol enthousiasme 50 kg te lijf gingen. Het werd opnieuw een gezellige bedoening: een potje koffie, een koekje, een babbeltje en een portie garnalen voor je neus en voor je het weet zijn er 2 uren voorbij en staan de kommen vol gepelde beestjes in de wachtrij om verwerkt te worden. En dan volgt natuurlijk een welverdiend aperitiefje.

In de keuken werd er op 3 plaatsen pate gemaakt. Dit betekent dat ieder, 8 grote schotels moet maken. Een super goeie oefening voor de armspieren.

Ondertussen staat op een groot vuur buiten een reuze ketel garnalpellen te sudderen, want de "garnalenjus" geeft de kroketten een heerlijke smaak. Je ziet toch maar dat we alles uit die kleine zeedieren halen wat er uit te halen valt, zelfs geen pootje gaat verloren.

Wat er verder nog bij moet, vertellen we natuurlijk niet, trouwens je kunt er maar beter niet alleen aan beginnen, het vraagt veel te veel werk en er komt nog een hoop afwas bij. Je kan ze beter bij ons kopen!

Hoeveel we dit jaar verkocht hebben en wat onze winst is kunnen we nu nog niet precies vertellen maar in de volgende editie brengen we jullie op de hoogte! ■

MAALTIJD TEN VOORDELE VAN CAIZA_

Op **ZONDAG 29 JANUARI 2023** houden wij, na de COVID-onderbreking, opnieuw onze maaltijd ten voordele van Caiza.

► op het menu vind je:

- Glaasje cava of vruchtensap met 3 culinaire hapjes
-
- Zonnevisfilet, crème van bintjes, spinazie, zeekraal, mousseline saus en grijze garnalen
-
- Ardeens varkenshaasje, wintergroententorentje, peertje met veenbessen en kroketten
-
- Duo van chocolademouse

► de kostprijs bedraagt slechts €50

► **wil je deelnemen?** Bel vóór 20 januari 2023 naar 050/31 94 93 (Georges en Lieve Suvée-Marrannes) en stort het bedrag op rekening BE57 4727 0698 0135 van S.O.S. Caiza mét vermelding: maaltijd 2023 + aantal personen.

► Je bent hartelijk welkom op onze nieuwe locatie op slechts 500 m. van het station. **Basisschool Sint Jozef Sint Pieter Campus Zuidlaan** - Zuidlaan 70 Blankenberge. We starten om 12 uur.

FINANCIES _

Onze ontvangsten

JULI 2022

Adoptie	315,86 euro
Studiebeurzen	200 euro
Gewone giften VI.	1.283,79 euro
Gewone giften Wal.	573,40 euro
TOTAAL	2.373,05 euro

AUGUSTUS 2022

Adoptie	340,65 euro
Studiebeurzen	200 euro
Gewone giften VI.	547,79 euro
Gewone giften Wal.	451,40 euro
TOTAAL	1.539,84 euro

SEPTEMBER 2022

Adoptie	291,07 euro
Studiebeurzen	200 euro
Gewone giften VI.	383,79 euro
Gewone giften Wal.	131,40 euro
TOTAAL	1.006,26 euro

Vier je een speciale verjaardag of jubileum?

Deel deze vreugdevolle momenten
met de kinderen van Caïza!

**Stel je familie en vrienden
een gift aan SOS Caïza voor.**

Een storting op rekeningnummer

BE 57 4727 0698 0135

Hoeksam 15, 8377 Zuienkerke

Tel. 050 41 72 25

Voor giften vanaf 40 euro
krijgt de schenker een fiscaal attest.

Wil je dit tijdschrift via mail ontvangen?

Dat kan!

Graag een mailtje naar mark.makelberge@telenet.be

Bezoek zeker ook eens de website voor de meest recente informatie

www.soscaiza.be

SOS Caïza vzw.

Rekeningnummer: IBAN nr. BE 57 4727 0698 0135 - KRED BE BB

Verantwoordelijk uitgever: Ludwig Vanderbeke
Brugse Steenweg 23, B-8377 Zuienkerke